

9/10/11 DECEMBER 2025

LOCATIE:

**Nieuwspoort
Gebouw Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Bezuidenhoutseweg 67
Den Haag**

36^e Congres VIJFTIEN JAAR NA 10/10/10

Tijdens het congres staan de relaties tussen de landen Aruba, Curaçao en Sint Maarten en Nederland en de positie van openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba in Nederland centraal. Op 10 oktober 2010 is een belangrijke staatkundige hervorming doorgevoerd waarmee het land de Nederlandse Antillen ophield te bestaan. Op dat moment werden Curaçao en Sint Maarten zelfstandige landen binnen het Koninkrijk der Nederlanden. De eilanden Bonaire, Sint Eustatius en Saba werden openbare lichamen en maken sindsdien deel van uit Nederland.

De staatkundige verandering van 10 oktober 2010 heeft grote gevolgen gehad voor de zelfstandige landen en de openbare lichamen. Op allerlei vlak, waaronder politiek, maar ook sociaal, economisch en fiscaal, moest een nieuw evenwicht worden gezocht. Een belangrijke vraag is of dit evenwicht is gevonden en zo ja, of dat naar tevredenheid werkt of niet.

Tijdens vorige InterExpo-congressen is naar voren gekomen dat de band tussen de landen en openbare lichamen in het Caribische gebied en Nederland solide en betrouwbaar moet zijn. Hierbij gaat het met name ook om wederzijds begrip van elkaars cultuur, geschiedenis en achtergrond. Ruis op de communicatielijn kan al snel leiden tot onbegrip en wantrouwen. Het congres "Vijftien jaar na 10/10/10" wil komen tot een analyse van zaken die in de samenwerking tussen de landen, openbare lichamen en Nederland goed gaan en zaken die verbetering behoeven. Aan de hand van enkele thema's zullen paneldiscussies worden gehouden waar de toehoorders in de zaal actief aan kunnen en mogen bijdragen.

De thema's voor de paneldiscussies zijn:

Debat dag 1: "Toekomstperspectieven voor het Koninkrijk der Nederlanden: visies en verwachtingen."

Debat dag 2: "Sociaal rechtvaardig onderwijs in het Koninkrijk der Nederlanden." Wat is er de afgelopen vijftien jaar aan gedaan en wat kan beter?

Debat dag 3: "Wat wil Nederland en wat willen de eilanden nu echt van elkaar?"

The congress will focus on the relations between the countries Aruba, Curaçao and Sint Maarten and the

Netherlands and the position of public bodies Bonaire, Sint Eustatius and Saba in the Netherlands. On 10 October 2010, an important constitutional reform was implemented, which caused the country of the Netherlands Antilles to cease to exist. At that moment, Curacao and Sint Maarten became independent countries within the Kingdom of the Netherlands. The islands of Bonaire, Sint Eustatius and Saba became public bodies and have been part of the Netherlands ever since.

The constitutional change of 10 October 2010 has had major consequences for the independent countries and the public bodies. A new balance had to be found on all kinds of levels, including politics, but also social, economic and fiscal. An important question is whether this balance has been found and if so, whether it works satisfactorily or not.

During previous InterExpo congresses it has become clear that the relationship between the countries and public bodies in the Caribbean and the Netherlands must be solid and reliable. This particularly concerns mutual understanding of each other's culture, history and background. Noise on the communication line can quickly lead to misunderstanding and mistrust. The congress "Fifteen years after 10/10/10" aims to arrive at an analysis of matters that are going well in the cooperation between the countries, public bodies and the Netherlands and matters that need improvement. Panel discussions will be held on the basis of a number of themes, to which the audience in the room can and may actively contribute. The themes for the panel discussions are:

Debate Day 1: "Future prospects for the Kingdom of the Netherlands: visions and expectations"

Debate day 2: "Equitable education throughout the Kingdom of the Netherlands." What has been done the last fifteen years and what is necessary to do?

Debate Day 3: "What does the Netherlands want, and what do the islands really want from each other?"

Please contact for more information InterExpo Caribbean N.V.

Phone 005999 – 6961455/1510

Email: peter@interexpo.biz.

www.interexpo.biz.

Programma / Program

9 december 2025

- 08:00** **Registratie en koffie - bezoekers, secretariaat InterExpo Caribbean begane grond zalen Nieuwspoort**
Registration and coffee - visitors, secretariat InterExpo Caribbean ground floor halls Nieuwspoort
- 09:00-09:10** **Welkom door congresvoorzitter Prof. Dr. Peter Diekman RA**
Welcome by the chair Prof. Dr. Peter Diekman RA
- 09:10-09:45** **Opening 36ste congres door Staatssecretaris Eddie van Marum**
Opening 36th congress by Secretary of State Eddie van Marum
- 09:45-10:15** **Netwerk koffie pauze**
Network coffee break
- 10:15-11:00** **Prof. Dr. Jan Peter Balkenende**
Minister van Staat / Minister of State

Key note speech

Het was mijn laatste verantwoordelijkheid als Minister-President: de afronding van de Ronde Tafelconferentie op 10/10/10. Het opende de weg naar nieuwe verhoudingen binnen het Koninkrijk. Zeker, er werd recht gedaan aan de wil van meer onafhankelijkheid dan wel een directere band met Nederland, er werd ruimte geboden voor nieuwe evenwichten en het besef dat de tijd van oude verhoudingen definitief voorbij was, was volop aanwezig. De praktijk in de daarop volgende 15 jaar bleek echter weerbarstig. Onvrede op de BES-eilanden over faciliteiten van Nederland, tekortschietende governance op de eilanden die meer autonomie hadden weten te verwerven en wrevel in onderlinge verhoudingen. Het is goed na 15 jaar terug te kijken, maar tegelijkertijd is er de opdracht vooruit te blikken in de geest van 10/10/10. Voor mij staat vast dat alle partijen verantwoordelijkheid dragen te werken aan hoopgevende perspectieven. Bouwen aan de Common Good. Zelf vind ik de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties – ondanks alle geopolitieke ellende van dit moment – nog steeds een grote bron van inspiratie. Een verbindende agenda is nodig. Er moet alles aan worden gedaan vertrouwen over en weer en binnen de delen van het Koninkrijk te versterken. High trust societies doen het altijd beter dan Low trust societies. Maar er is misschien nog iets veel fundamentele. Als Minister-President heb ik steeds gewezen op het belang van waarden en normen, op respect en op fatsoen. De omgang met elkaar in het Koninkrijk is eerst en vooral een kwestie van verbondenheid, het delen van lief en leed, opkomen voor wat zwak en kwetsbaar is, de vitaliteit van gemeenschappen versterken, bestuurlijke integriteit vergroten en het economische en financiële draagvlak aanzienlijk versterken. Het is dringend gewenst de 'waarom-vraag' van de verhoudingen steeds voorop te stellen als basis voor verdere stappen en acties. Laten we opnieuw een impuls geven aan wat 15 jaar geleden werd beoogd. Het werk is nog lang niet af: Reinventing 10/10/10 zogezegd.

It was my last responsibility as Prime Minister: the conclusion of the Round Table Conference on 10/10/10. It paved the way for new relationships within the Kingdom. Certainly, the desire for greater independence or a more

direct relationship with the Netherlands was honored, space was created for new balances, and the realization that the era of old relationships was definitively over was fully present. However, the practice of the following 15 years proved unruly. Dissatisfaction on the BES islands regarding facilities provided by the Netherlands, inadequate governance on the islands that had managed to acquire more autonomy, and resentment in mutual relations. It is good to look back after 15 years, but at the same time, there is a duty to look ahead in the spirit of 10/10/10. I am convinced that all parties bear the responsibility to work towards hopeful perspectives. Building the Common Good. Personally, I still find the United Nations Sustainable Development Goals – despite all the current geopolitical misery – a great source of inspiration. A unifying agenda is necessary. Every effort must be made to strengthen trust between both parties and within the various parts of the Kingdom. High trust societies always perform better than low trust societies. But perhaps there is something even more fundamental. As Prime Minister, I have consistently emphasized the importance of values and norms, respect, and decency. Interaction within the Kingdom is first and foremost a matter of solidarity, sharing joys and sorrows, championing the weak and vulnerable, strengthening the vitality of communities, enhancing administrative integrity, and significantly strengthening the economic and financial base. It is urgently necessary to consistently prioritize the “why” question of these relationships as the basis for further steps and actions. Let us give renewed impetus to what was intended 15 years ago. The work is far from finished: Reinventing 10/10/10, so to speak.

11:00-11:45 Prof. Dr. Ernst Hirsch Ballin

Beelden van het Koninkrijk der Nederlanden

De herziening van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden van 2010 was het resultaat van een taai onderhandelingsproces dat zich over twee decennia heeft uitgestrekt. Een gezamenlijk beeld van het Koninkrijksverband is in die periode niet tot stand gekomen. Maar misschien hoeft dat ook niet, als de samenstellende delen van het Koninkrijk wel een beeld hebben wat ze willen zijn. Kijken ze daarbij vooral naar binnen, of hoort daar ook een visie bij op hun relaties met andere entiteiten in het Koninkrijk en de onrustige wereld van internationale betrekkingen? Is dat alles, of kunnen we toch gedeelde idealen in het vizier nemen, in het besef van verantwoordelijkheid voor volgende generaties?

Images of the Kingdom of the Netherlands

The 2010 revision of the Charter for the Kingdom of the Netherlands was the result of a tough negotiation process that stretched over two decades. A common image of the Kingdom bond did not come about during that period. But perhaps that is not necessary, if the constituent parts of the Kingdom do have an image of what they want to be. Do they mainly look inwards, or does this also include a vision of their relationships with other entities in the Kingdom and the troubled world of international relations? Is that all, or can we learn to envisage shared ideals, in the awareness of responsibility for future generations?

11:45-12:30 Drs. Kathleen Ferrier

Voorzitter Unesco / Chair Unesco

Wat waren de verwachtingen en waar staan we nu?

In haar bijdrage zal Kathleen Ferrier, voorzitter Nederlandse Unesco Commissie waaronder ook de Openbare Lichamen Saba, Sint-Eustatius en Bonaire vallen, ingaan op aspecten die onder het UNESCO mandaat vallen.

Unesco is opgericht met de bedoeling te benadrukken wat mensen verbindt vanwege het pure feit dat ze mens zijn, ongeacht gender, etniciteit, religie of wat dan ook.

Als we kijken naar de relatie tussen de verschillende delen van het Koninkrijk der Nederlanden, zien we dat de onderlinge verbondenheid kansen voor verbetering biedt.

Ferrier zal in gaan op enkele aspecten en voorbeelden waaruit blijkt dat er al op de datum van 10-10-10 sprake was van weeffouten, die nu een sterkere verbondenheid tussen de verschillende delen van het Koninkrijk bemoeilijken. .

Die weeffouten zijn nu, 15 jaar na dato, niet meer weg te werken, maar wel kan er constructief gezocht worden naar kansen en mogelijkheden om de onderlinge betrokkenheid te bevorderen. Beleidsterreinen zoals onderwijs, (gedeeld) erfgoed, communicatie, kunst en cultuur bieden concrete mogelijkheden om het onderling vertrouwen te versterken.

De noodzaak daar nu serieus werk van te maken komt niet alleen voort uit het besef dat het na vijftien jaar wel tijd is, maar ook door de geopolitieke uitdagingen waar we nu voor staan en die ons oproepen de krachten te bundelen.

What were the expectations and where are we now?

In her contribution, Kathleen Ferrier, chair of the Netherlands Commission for UNESCO, which includes the Public Entities Saba, Sint Eustatius, and Bonaire, will address aspects of the UNESCO mandate.

UNESCO was founded with the intention of emphasizing what unites people simply by virtue of being human, regardless of gender, ethnicity, religion, or anything else.

When we look at the relationship between the various parts of the Kingdom of the Netherlands, we see that their interconnectedness offers opportunities for improvement.

Ferrier will address several aspects and examples that demonstrate that flaws already existed on October 10, 2010, which now hinder stronger connections between the various parts of the Kingdom.

Now, 15 years later, these flaws cannot be resolved, but we can constructively explore opportunities and possibilities to foster mutual involvement. Policy areas such as education, (shared) heritage, communication, arts, and culture offer concrete opportunities to strengthen mutual trust.

The need to take this seriously now stems not only from the realization that, after fifteen years, it's time, but also from the geopolitical challenges we now face, which call on us to join forces.

12:30-13:45 Network lunch / Network lunch

13:45-14:15 Mr. Reinier van Zutphen, Nationale Ombudsman / National Ombudsman

Er is een groeiende noodzaak om op te komen voor de rechtsstaat, democratie en mensenrechten, omdat de liberale wereldorde onder toenemende druk staat. In Europa maar zeker ook in het Caribisch deel van het koninkrijk. Drie invloedrijke boeken – *Autocracy Inc.* van Anne Applebaum, *Over tirannie* van Timothy Snyder en *Indignez-vous!* van Stéphane Hessel – bieden lessen over hoe we democratische instituties kunnen beschermen en versterken om ons te weren tegen deze ontwikkelingen.

Vrije samenlevingen zijn niet vanzelfsprekend; ze vragen om actieve betrokkenheid van burgers en instituties. Ombudsinstituten spelen hierin een cruciale rol. Ze moeten niet alleen hun eigen onafhankelijkheid en integriteit bewaken, maar ook het bredere democratische bestel ondersteunen. Dit begint met verzet tegen onrechtvaardig gezag en het durven spreken van de waarheid tegenover macht. Daarnaast is het essentieel om instellingen die het maatschappelijk fatsoen bewaken actief te verdedigen en beroepsethiek hoog te houden.

Een van de centrale gevaren is het negeren van de objectieve waarheid. Waar feiten ter discussie staan, ontstaat ruimte voor tirannie en verzwakking van de democratische rechtsorde. Persoonlijke moed is daarbij onmisbaar: vrijheid vraagt soms om het nemen van risico's. Open dialoog en wederzijds vertrouwen zijn ten slotte fundamentele van een gezonde samenleving. Ombudsinstituten bij uitstek, hebben hier een rol te vervullen.

Voor alle instituten geldt, dat ze moeten beschikken over waakzaamheid, moed en betrokkenheid – kwaliteiten die noodzakelijk zijn om de rechtsstaat levend te houden. In Nederland werkt de ombudsman samen met het parlement, maar ook andere instituties zijn van belang. De vraag aan het publiek luidt dan

ook: wie ondersteunt u in de verdediging van een vrije, rechtvaardige samenleving?

There is a growing need to stand up for the rule of law, democracy, and human rights, as the liberal world order is under increasing pressure. This is true not only in Europe, but certainly also in the Caribbean. Three influential books—Autocracy Inc. by Anne Applebaum, On Tyranny by Timothy Snyder, and Indignez-vous! by Stéphane Hessel—offer lessons on how we can protect and strengthen democratic institutions to withstand these developments.

Free societies are not a given; they require the active involvement of citizens and institutions. Ombudsman institutions play a crucial role in this. They must not only safeguard their own independence and integrity but also support the broader democratic system. This begins with resisting unjust authority and daring to speak the truth to power. Furthermore, it is essential to actively defend institutions that safeguard social decency and uphold professional ethics.

One of the central dangers is ignoring objective truth. Where facts are disputed, space arises for tyranny and the weakening of the democratic rule of law. Personal courage is essential in this regard: freedom sometimes requires taking risks. Open dialogue and mutual trust are, after all, the foundations of a healthy society. Ombudsman institutions, par excellence, have a role to play in this.

All institutions must possess vigilance, courage, and commitment – qualities essential to uphold the rule of law. In the Netherlands, the ombudsman collaborates with parliament, but other institutions are also important. The question to the public, therefore, is: who supports you in defending a free and just society?

14:15-14:45 Mrs. Sarah Wescot-Williams

Voorzitter van de Staten van St. Maarten / President of the Parliament of Sint Maarten

Haar reflecties op vijftien jaar staatkundige verandering zijn niet alleen gevormd door politiek leiderschap, maar ook door haar blijvende inzet voor democratie, gelijkheid en goed bestuur binnen het Koninkrijk. *Her reflections on 15 years of constitutional change are informed not only by political leadership, but also by her enduring commitment to democracy, equality, and good governance within the Kingdom framework.*

14:45-15:15 Mike G. Eman

Minister president Aruba / Prime Minister Aruba

Mr. M.G. Eman is sinds 28 maart 2025 voor de derde maal Minister-president van Aruba. Hij zal vanuit het perspectief van Aruba ingaan op de verhoudingen binnen het Koninkrijk na de ontbinding van de Nederlandse Antillen en in het bijzonder de toekomst van het Koninkrijksverband. Zijn referentiepunt is de preambule van het Statuut voor het Koninkrijk en het Gemeenschappelijk Goed als leidend beginsel voor samenwerking binnen het Koninkrijk. Daarin ziet hij een morele opdracht voor de toekomst, waarin autonomie en verbondenheid elkaar niet uitsluiten, maar juist versterken.

Mr. M.G. Eman has been Prime Minister of Aruba for the third time since March 28, 2025. From Aruba's perspective, he will address the relations within the Kingdom following the dissolution of the Netherlands Antilles, with particular attention to the future of the Kingdom structure. His point of reference is the preamble of the Charter for the Kingdom of the Netherlands and the concept of the Common Good as a guiding principle for cooperation within the Kingdom. He sees in this a moral imperative for the future, in which autonomy and connectedness do not exclude each other, but rather reinforce one another.

15:15-15:45 Netwerk theepauze / Network tea break

15:45-18:00

Panel discussie onder leiding van Prof. Dr. Ernst Hirsch Ballin
Panel debate moderated by Prof. Dr. Ernst Hirsch Ballin

Toekomstperspectieven voor het Koninkrijk der Nederlanden: visies en verwachtingen
Future prospects for the Kingdom of the Netherlands: visions and expectations

Panelleden / *Panelists*

Prof. Dr. Jan-Peter Balkenende, Minister van Staat
Gilmar Pisas, Minister president Curaçao
Mr. Mike Eman, Minister president Aruba
Dr. Luc Mercelina, Minister president St. Maarten

18:00 Afsluiting / *Closing*

18.00-19.00 Netwerking borrel / *Networking drinks*

Programma / Program

10 december 2025

08:00 **Registratie en koffie - bezoekers, secretariaat InterExpo Caribbean begane grond zalen Nieuwspoort**
Registration and coffee - visitors, secretariat InterExpo Caribbean ground floor halls Nieuwspoort

09:00-09:05 **Welkom door congresvoorzitter Prof. Dr. Peter Diekman RA**
Welcome by the chair Prof. Dr. Peter Diekman RA

09:05-09:30 **Rex Steward MSc**

Hoe kunnen kleine eilanden in het Nederlands Caribisch gebied ontwikkeling sturen en natuurlijke hulpbronnen beschermen?

Onderzoeker Rex Steward (Instituut voor Milieuvraagstukken (IVM), Vrije Universiteit Amsterdam) onderzoekt hoe ruimtelijke planning en ontwikkelingskeuzes de langetermijnresultaten van kleine eilanden beïnvloeden, met Curaçao als voorbeeld. Door negen toekomstige scenario's voor landgebruik voor Curaçao te modelleren - waarbij de groeipaden van toerisme en landbouw worden gecombineerd met verschillende bestemmingsplannen - toont de studie aan dat afgedwongen bestemmingsplannen de afvoer van nutriënt naar kustwateren aanzienlijk kunnen verminderen en zeldzame aardse habitats kunnen beschermen, zonder afbreuk te doen aan ontwikkelingsdoelen. Gebaseerd op kennis van lokale belanghebbenden en ruimtelijke modelleringsinstrumenten biedt het onderzoek een kader voor het begrijpen van deze dynamiek en ondersteunt het bewezen planning in het Nederlands Caribisch gebied.

How can small islands in the Dutch Caribbean steer development while safeguarding natural resources?

Researcher Rex Steward (Institute for Environmental Studies (IVM), Vrije Universiteit Amsterdam) examines how spatial planning and development choices shape long-term outcomes for small islands, using Curacao as a case in point. By modeling nine future land-use scenarios for Curacao - combining tourism and agriculture growth trajectories with different zoning regimes - the study shows that enforced zoning can significantly reduce nutrient runoff to coastal waters and protect rare terrestrial habitats, without compromising development objectives. Drawing on local stakeholder knowledge and spatial modeling tools, the research offers a framework for understanding these dynamics and supports evidence-based planning across the Dutch Caribbean.

09:30-10:00 **Mr. Dr. Wessel Geursen**

Onderzoek en presentatie op eigen titel, daarnaast werkzaam bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken en De Brauw Blackstone Westbroek

Research and presentation in personal capacity, and employed by the Ministry of Foreign Affairs and De Brauw Blackstone Westbroek

Alleen differentiëren om de economische of sociale omstandigheden te verbeteren?!

In Bonaire, Sint Eustatius en Saba gelden op grond van wetgeving met "BES" in de titel veel andere regels dan in Europees Nederland. Dat veroorzaakt spanning met het gelijkheidsbeginsel van artikel 1 van de Grondwet. Sinds 10/10/'10 staat het differentiatiebeginsel evenwel toe om afwijkende wetgeving in te voeren. In het EU-recht bestaat een vergelijkbare uitzondering voor ultra-perifere gebieden (UPG), die eveneens botst met het integratiebeginsel dat uniforme wetgeving in de interne markt nastreeft. Maar in Euro-

pa geldt: afwijkende regels voor de UPG zijn alleen toegestaan als ze bijdragen aan de verbetering van de economische of sociale situatie. Zonder die vereiste verbetering is differentiatie niet toegestaan en moeten gelijke regels gelden. Zou die eis ook moeten gelden voor Nederland? Deze presentatie onderzoekt of het tijd is om het Nederlandse differentiatiebeginsel te herzien in lijn met de eisen van de Europese evenknie.

Only differentiate to improve economic or social conditions?!

In Bonaire, Sint Eustatius, and Saba, many different rules apply compared to the European part of the Netherlands due to legislation with "BES" in the title. This causes tension with the principle of equality of Article 1 of the Constitution. However, since 10/10/10, the differentiation principle allows for the introduction of divergent legislation. In EU law, there is a similar exception for ultra-peripheral regions (UPR), which also conflicts with the integration principle that aims for uniform legislation in the internal market. In Europe, different rules for UPR are only allowed if they contribute to improving the economic or social situation. Without this required improvement, differentiation is not permitted, and equal rules must apply. Should this requirement also apply to the Netherlands? This presentation explores whether it is time to revise the Dutch differentiation principle in line with the demands of its European counterpart.

10:00-10:45 Duo presentatie / Duo presentation

Lidewijde Ongerling

Voorzitter Cft / Chair of Cft

Geoffrey Wever

Minister van financiën, economische zaken en primaire sector Aruba

Minister of Finance, economic affairs and primary sector of Aruba

Van toezicht naar toevertrouwen

Lidewijde Ongerling gaat met Geoffrey Wever in gesprek hoe de eilanden en het Cft samenwerken en de balans vinden tussen toezichthouder en adviseur.

From supervision to entrustment

Lidewijde Ongerling will discuss with Geoffrey Wever how the islands and the Cft can work together and create a balance between the supervisory role and being a trusted advisor.

10:45-11:15 Netwerk koffie pauze / Network coffee break

11:15-11:45 Nina den Heyer

Kroniek van een gebroken belofte

Nina den Heyer (Bonaire) is medesamensteller van een bundel over 15 jaar Caribisch Nederland: 'Kroniek van een gebroken belofte'. Daarin vertellen burgers van Bonaire, Sint Eustatius en Saba hoe 10-10-10 hun leven heeft veranderd, wat goed is gegaan en wat niet en hoe het beter kan. In de bundel komen ook zo'n 20 professionals aan het woord. Zij zijn vooral kritisch op Nederlandse ministeries die zich onvoldoende inspannen om de kloof in welvaart en welzijn tussen Caribisch Nederland en Europees Nederland te verkleinen. Het laatste woord in de bundel is aan de voormalige voorzitter van de koninkrijksregering Jan Peter Balkenende.

Chronicle of a Broken Promise

Nina den Heyer (Bonaire) is co-editor of a collection marking 15 years of Caribbean Netherlands: 'Chronicle of a Broken Promise'. In it, citizens from Bonaire, St. Eustatius, and Saba share how 10-10-10 changed their lives — what has gone well, what has not, and how things could be improved. The book also features around 20 professionals, most of whom are critical of Dutch ministries for not doing enough to bridge the gap in prosperity and well-being between the Caribbean Netherlands and the European Netherlands. The final word in the collection goes to Jan Peter Balkenende, former Chair of the Kingdom Council of Ministers.

11:45-12:30 Mr. Edwin Bleichrodt

Procureur-generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden

Procurator General at the Supreme Court of the Netherlands

In de inleiding zal worden ingegaan op de ontwikkelingen op het gebied van wetgeving en rechtspraak ten aanzien van het Caribisch deel van het Koninkrijk sinds 10 oktober 2010. In het bijzonder zal aandacht worden besteed aan één van de bijzondere taken van de procureur-generaal bij de Hoge Raad, het indienen bij de Hoge Raad van vorderingen tot cassatie in het belang der wet. Met een vordering tot cassatie in het belang der wet kan een beslissing van de Hoge Raad worden verkregen over een rechtsvraag die in het belang van de rechtseenheid of rechtsontwikkeling moet worden beantwoord en die niet of niet tijdig via een gewoon cassatieberoep aan de Hoge Raad kan worden voorgelegd. Enkele vorderingen die betrekking hebben op vonnissen van de gerechten in het Caribisch deel van het Koninkrijk passeren de revue en ingegaan wordt op afwegingen van de procureur-generaal bij het al dan niet gebruikmaken van deze bevoegdheid. Verder wordt stilgestaan bij andere ontwikkelingen die de rechtspleging raken.

The introduction will address developments in legislation and case law regarding the Caribbean part of the Kingdom since October 10, 2010. Particular attention will be paid to one of the special duties of the Attorney General at the Supreme Court: submitting applications for cassation to the Supreme Court in the interest of the law. An application for cassation in the interest of the law can obtain a decision from the Supreme Court on a legal question that must be answered in the interest of legal unity or legal development and that cannot be submitted to the Supreme Court, or cannot be submitted in a timely manner, through a regular appeal in cassation. Several applications relating to judgments of the courts in the Caribbean part of the Kingdom will be reviewed, and the Attorney General's considerations regarding whether or not to exercise this authority will be addressed. Furthermore, other developments affecting the administration of justice will be discussed.

12:30-13:30 Network lunch / Network lunch

13:30-14:00 Mrs. Chrisje Sandelowski

PhD student Leiden University

Burgerschapsonderwijs in het Koninkrijk der Nederlanden

Burgerschapsonderwijs was lange tijd een taboe in het Koninkrijk der Nederlanden. Hoe anders is dat nu. Tijdens mijn veldwerk voor mijn onderzoek naar burgerschapsonderwijs sprak ik met onderwijsprofessionals in Europees Nederland en Curaçao. Ik hoorde de zorgen van velen over de wereld waarin we nu leven. Tegen de achtergrond van deze zorgen waren alle respondenten in Europees Nederland en Curaçao het erover eens dat het nodig is om de toekomst verantwoordelijke burgers, of zelfs wereldburgers te gunnen. Tijdens mijn lezing laat ik vooral mijn respondenten aan het woord via (anonieme) citaten uit onze gesprekken. Het levert een inspirerend beeld op van de toekomst. Een toekomst waarin kinderen in hun kracht worden gezet en zo, als verantwoordelijke en liefdevolle burgers, hoop geven op een betere wereld.

Citizenship education in the Kingdom of the Netherlands

For decades there was a taboo on citizenship education in the Kingdom of the Netherlands. Nowadays, the reality is radically different. During my fieldwork for my research into citizenship education I spoke with professionals in education, in the European part of the Kingdom and Curaçao. I was struck by the concerns they held about the current state of the world. Against the backdrop of these concerns all respondents agreed that there is a need for responsible citizens, even global citizens. During my presentation I will highlight through anonymous quotes the remarkable insights of the respondents in my research. This gives an inspiring impression of a world where children are empowered as responsible and loving (global) citizens, give us all hope for a better future.

14:00-14:30 Mrs. Mr Suzy Camelia Römer

University of Curaçao Dr. Moises da Costa Gomez

Onderwijssamenwerking binnen het Koninkrijk: Balans tussen autonomie en integratie

Het onderwijs in de autonome landen binnen het Koninkrijk der Nederlanden staat voor de fundamentele uitdaging om te voldoen aan de eigen maatschappelijke behoeften, die geworteld zijn in lokale sociaal-economische omstandigheden, culturele contexten en demografische ontwikkelingen. Tegelijkertijd bestaat er binnen het Koninkrijk een groeiende noodzaak tot onderlinge afstemming van onderwijssystemen, teneinde mobiliteit, wederzijdse erkenning van diploma's en structurele samenwerking te bevorderen.

Dit leidt tot de vraag: hoe kunnen de autonome landen hun onderwijssysteem zodanig vormgeven dat het aansluit bij lokale noden, zonder de potentie tot integratie en samenwerking binnen het Koninkrijk te verliezen?

Educational Cooperation within the Kingdom: Balancing Autonomy and Integration

Education in the autonomous countries within the Kingdom of the Netherlands faces the fundamental challenge of meeting their own societal needs, which are rooted in local socio-economic conditions, cultural contexts, and demographic developments. At the same time, there is a growing need within the Kingdom for alignment between educational systems, in order to promote mobility, mutual recognition of diplomas, and structural cooperation.

This leads to the question: how can the autonomous countries shape their educational systems in such a way that they respond to local needs, without losing the potential for integration and collaboration within the Kingdom?

14:30-15:00 Edison Rijna

Speciaal Gezant voor de BES-eilanden bij de EU en de VN en voor economische betrekkingen met Latijns-Amerika en het Caribisch gebied

Special Envoy for the BES-islands for the EU and UN and economic relations with Latin America and the Caribbean

Vijftien jaar na 10/10/10 staan de eilanden opnieuw op een kruispunt. Als Speciaal Gezant voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba richting de EU, de VN en Latijns-Amerika zet Edison Rijna zich in om bruggen te slaan — tussen beleid en praktijk, tussen eilanden en vasteland, tussen ambitie en actie. Tijdens dit congres deelt hij de visie van het gezantschap: hoe internationale samenwerking kan bijdragen aan duurzame ontwikkeling en gelijke kansen voor alle delen van het Koninkrijk.

Fifteen years after 10/10/10, the islands are on a crosspoint. As a Special Envoy for the BES islands for the EU and the UN, Edison Rijna makes an effort to bridge the gaps between politics and practice, between ambition and action. During the conference, he shares the Envoys vision: how international collaboration may contribute to sustainable development and equal opportunities in all parts of the Kingdom.

15:00-15:30 Gilmar Pisas

Prime Minister Curaçao

Volwaardigheid als kompas voor een volwassen Koninkrijk: Een nieuwe maatstaf voor een modern partnerschap binnen het Koninkrijk

Integrity as a compass for a mature Kingdom: A new benchmark for a modern partnership within the Kingdom

15:30-15:45 Thee pauze / Tea Break

15:45-18:00 Panel discussie onder leiding van Mrs.mr. Suzy Camelia – Römer
Panel debate moderated by Mrs.mr. Suzy Camelia – Römer

Sociaal rechtvaardig onderwijs in het Koninkrijk der Nederlanden
Equitable education throughout the Kingdom of the Netherlands

Panelleden / Panelists

Pieter Jan Dijkman Directeur Wetenschappelijk instituut, CDA
Alexandra van Huffelen – Chair Radboud University
Quincy Girigorie - Parliament Curaçao
Derrick Simmons – Island council St. Eustatius
Sarah Wescot-Williams – President of the Parliament of Sint Maarten
Nihayra L. Salomons-Leona – Chair DOS Schools Curaçao
Chrisje Sandelowski – Leiden University
Mrs. Desire Coffie – Eilandsraad Bonaire

18:00 Afsluiting / Closing

18.00-19.00 Netwerken borrel / Networking drinks

Programma / Program

11 december 2025

08:00 Registratie en koffie - bezoekers, secretariaat InterExpo Caribbean begane grond zalen Nieuwspoort
Registration and coffee - visitors, secretariat InterExpo Caribbean ground floor halls Nieuwspoort

09:00-09:05 Welkom door congresvoorzitter Prof. Dr. Peter Diekman RA
Welcome by the chair Prof. Dr. Peter Diekman RA

09:05-09:30 Mrs. Nathalie Boerebach
Directeur SUN (Stichting Urgente Noden) Nederland
Managing Director SUN Netherlands

Nathalie Boerebach, directeur van Stichting Urgente Noden Nederland, laat zien hoe snelle, vormvrije financiële hulp voor mensen in urgente noodsituaties het verschil kan maken. In haar lezing deelt ze haar ervaringen met de publiek-private aanpak van de stichting en noodhulpbureaus in Nederland en reflecteert ze samen met u op de kansen voor mensgerichte noodhulp in het Caribisch gebied.

Nathalie Boerebach, director of the Dutch Urgente Noden Foundation, will demonstrate how rapid, informal financial aid can make a difference for people in urgent emergencies. In her presentation, she will share her experiences with the foundation's public-private partnerships and emergency aid agencies in the Netherlands and reflect with you on the opportunities for people-centered emergency aid in the Caribbean.

09:30-10:00 Clyde van Putten
Eilandsraad/ Island council member St. Eustatius

15 jaar na de ontbinding: heeft Statia werkelijk een kans gehad?

Vijftien jaar geleden bevond Sint Eustatius zich in deze staatkundige wijziging. Sint Eustatius stemde weliswaar voor het behoud van de Nederlandse Antillen, ook al waren we het enige eiland dat die staatkundige structuur nog had. We hebben nooit gestemd voor een openbaar lichaam of voor een onderdeel van de Nederlandse rechtsstaat. Er zijn veel meningen te horen over deze grote overgang van de Nederlandse Antillen naar onze huidige status als bijzondere gemeente van Nederland, bekend als de BES-eilanden. Deze nieuwe staatkundige status pretendeert te streven naar meer stabiliteit, ontwikkeling en sterkere banden met Europees Nederland. Maar heeft Sint Eustatius ooit echt de kans gehad om de volledige effecten van deze verandering te ervaren? Vanaf het begin bracht de overgangsperiode uitdagingen met zich mee. Het nieuwe BES-kader dat onze aanpassing moest sturen, werkte nooit helemaal in ons voordeel. In plaats van een soepele overgang bevonden we ons in onzekerheid, met kaders die onze lokale realiteit niet volledig weerspiegelden. In 2018 intervenieerde Nederland in ons bestuur. De lokale democratische macht werd afgeschaft en de bevoegdheden voor het bestuur werden voor zes jaar aan een regeringscommissaris gegeven. De kans die we hadden om ons te bewijzen in deze nieuwe constitutionele constructie werd opnieuw ingekort. Vijftien jaar later blijft de vraag: heeft de opheffing van de Nederlandse Antillen en onze nieuwe status echt iets voor ons veranderd? Of hebben we simpelweg de ene vorm van afhankelijkheid ingeruild voor de andere? Tijdens mijn toespraak zal ik als lokale vertegenwoordiger van de bevolking vertellen waar we nu zijn en hoe we een duurzamer Sint-Eustatius kunnen creëren voor onze toekomstige generaties

15 Years After the Dissolution: Did Statia truly had its chance?

Fifteen years ago, Sint Eustatius found itself in this constitutional change. Statia did vote but to maintain the Netherlands Antilles, even if we were the only Island that remain in that constitutional structure. We never voted to be public entity nor to be part of the Dutch constitutional state. There are many opinions heard when it relates to this great transition from the Netherlands Antilles compare to our now status as a special municipality of the Netherlands known as the BES Islands. This new constitutional status claims to be committed to more stability, development, and stronger connections to the European Netherlands. But has Statia ever truly had the opportunity to experience the full effects of this change? From the very beginning, the transitional period presented challenges. The new BES framework that was supposed to guide our adjustment never quite worked in our favor. Instead of smooth transition we found ourselves navigating uncertainty, with frameworks that did not fully reflect our local reality. In 2018 the Netherlands intervened in our government. Local democratic authority was removed and the powers for governing were given to a government commissioner for six years. The chances we might have had to prove ourselves in this new constitutional construct was once again cut short. Fifteen years on, the question still remains has the dissolution of the Netherlands Antilles and our new status really changed anything for us? Or have we simply traded one form of dependency for another? During my speech I will share as a local representative of the people where we are now and how we can create a more sustainable Statia for our future generation.

10:00-10:30 Koffiepauze / Coffee break

10:30-11:00 Drs. Pieter Jeroense

Plaatsvervangend algemeen directeur VNG / Deputy General Manager VNG

Het Koninkrijk der Nederlanden 2040

In 2025 is het verhaal 'Nederland 2040 – een toekomstbeeld' gepubliceerd. Dit boek vertelt vanuit de vormende kracht van verbeelding een hoopvol, realistisch en samenhangend verhaal voor de toekomst van Europees Nederland. Europees Nederland en het Caribisch deel van het Koninkrijk worden geconfronteerd met grote uitdagingen als klimaatverandering, demografische ontwikkeling en geopolitieke spanningen, en we lopen aan tegen dezelfde fundamentele schaarstes als gebrek aan mensen, aan ruimte, aan geld, aan energie en aan grondstoffen. Maar wat als we ons voorstellen dat het wél kan en onze schouders eronder zetten?

Tijdens deze presentatie gaat Pieter Jeroense, plaatsvervangend algemeen directeur bij de VNG, in op de vraag wat het verhaal 'Nederland 2040' voor een visie voor het Koninkrijk der Nederlanden 2040 kan betekenen. Welke waarde heeft 'Nederland 2040' voor een toekomstbeeld voor het Caribisch deel van het Koninkrijk? En waarom is het urgent om de lange termijn voor ogen te houden in beleidsprocessen?

The Kingdom of the Netherlands 2040

In 2025, the story "The Netherlands 2040 – A Vision of the Future" was published. This book, drawing on the formative power of imagination, tells a hopeful, realistic, and coherent story for the future of the European Netherlands. Both the European Netherlands and the Caribbean part of the Kingdom are facing major challenges such as climate change, demographic development, and geopolitical tensions, and we are facing the same fundamental scarcities, such as a lack of people, space, money, energy, and raw materials. But what if we imagined that it could be done and put our shoulders to the wheel?

During this presentation, Pieter Jeroense, Deputy General Director of the Association of Netherlands Municipalities (VNG), will address the question of what the "Netherlands 2040" narrative can mean for a vision for the Kingdom of the Netherlands in 2040. What value does "Netherlands 2040" have for a vision for the Caribbean part of the Kingdom? And why is it urgent to consider the long term in policy processes?

11:00-11:30 Prof. Dr. Jet Bussemaker

Voorzitter van de Raad voor Volksgezondheid & Samenleving (RVS) en hoogleraar wetenschap, beleid & maatschappelijke impact aan de Universiteit Leiden.

Chair of the Council for Health and Society (RVS) and professor science, policy and societal impact at Leiden University

Mensen met verward gedrag tussen zorg en samenleving: kansen en uitdagingen

Het aantal incidenten met verwarde personen neemt toe. De zorg heeft de laatste decennia de beweging gemaakt naar 'vermaatschappelijking'; mensen met gedragsproblemen worden geacht deel te nemen aan de samenleving. Maar die samenleving stelt steeds hogere eisen om mee te kunnen doen.

Vragen die in deze bijdrage centraal staan zijn: Hoe zorgen we voor vereenvoudiging van systemen en passende begeleiding? Hoe creëren we structurele samenwerking tussen zorg en veiligheid? Wat vraagt dit van de manier waarop we de samenleving op verschillende domeinen inrichten?

People with erratic behavior in the context of care and society: opportunities and challenges

The number of incidents involving individuals with erratic behavior is increasing. In recent decades, healthcare has shifted towards "social integration"; people with behavioral problems are expected to participate in society. At the same time, it is becoming increasingly difficult to participate in society due to the high demands placed on participation.

The central questions in this contribution are: How do we simplify systems and provide appropriate support? How do we create structural collaboration between care and safety? What does this require of the way we organize society in various domains?

11:30-12:15 Hennyson Thielman – Eilandsraad Openbaar lichaam Bonaire

Prof. Dr. Arjen van Rijn – Hoogleraar Staatsrecht en constitutionele zaken

15 jaar Openbaar lichaam Bonaire: waar staan we nu?

15 years public body Bonaire: where are we now?

12:15-13:30 Netwerk lunch / Network lunch

13:30-14:00 Mr. Jeroen Recourt

Lid Eerste Kamer / Member Dutch Parliament

15 jaar (na) 10-10-10: een perspectief vanuit het Nederlandse parlement.

Jeroen Recourt is - met een kleine onderbreking - vanaf 2010 tot heden lid van de Commissie Koninkrijksrelaties van het Nederlandse parlement, eerst vanuit de Tweede Kamer en later vanuit de Eerste Kamer. Hij is dus vanaf het begin vertegenwoordiger van de inwoners wat nu heet 'Caribisch Nederland'. Hoe werkt deze directe (parlementaire) verantwoordelijkheid? Wat kan er beter?

Ook zal Recourt zijn licht laten schijnen op de samenwerking tussen de per 10-10-10 bestaande vier landen binnen het Koninkrijk. Hoe functioneert het Interparlementair Koninkrijksoverleg (IPKO)? Hoe onafhankelijk opereren de verschillende parlementen van hun regeringen? En ook hier: wat kan er beter?

Kortom: een reflectie over 15 jaar nieuwe staatsrechtelijke en dus ook parlementaire verhoudingen binnen ons Koninkrijk.

15 years (after) 10-10-10: a perspective from the Dutch parliament

Jeroen Recourt has been a member of the Kingdom Relations Committee of the Dutch parliament from 2010 to the present, with a brief interruption, first from the House of Representatives and later from the Senate. From the very beginning, he has therefore represented the inhabitants of what is now known as the "Caribbean Netherlands." How does this direct (parliamentary) responsibility work? What could be improved?

Recourt will also shed light on the cooperation between the four countries within the Kingdom that

existed as of 10-10-10. How does the Interparliamentary Consultation on the Kingdom (IPKO) function? How independently do the various parliaments operate from their respective governments? And here too: what could be improved?

In short: a reflection on 15 years of new constitutional and therefore also parliamentary relations within our Kingdom.

14:00-14:30 Prof. Dr. Godfried Engbersen

Hoogleraar Algemene Sociologie aan Erasmus Universiteit Rotterdam

Professor of General Sociology at Erasmus University Rotterdam

De belofte van brede welvaart: waarom financiële bestaanszekerheid niet genoeg is

De afgelopen tien jaar is de aandacht voor bestaanszekerheid en brede welvaart sterk gegroeid. Maar hoe verhouden deze begrippen zich tot elkaar? Bestaanszekerheid gaat over de garantie van een waardig en zeker financieel bestaan. Brede welvaart reikt verder: het omvat ook gezondheid, onderwijs, sociale samenhang en een leefbare omgeving. Recente rapporten, Een zeker bestaan (Europees Nederland) en Een waardig bestaan (Caribisch Nederland), laten zien dat die garantie nog lang niet voor iedereen geldt. Nog altijd zijn er groepen die niet kunnen rekenen op voldoende financiële zekerheid en brede welvaart. De cruciale vragen zijn: wie blijven er buiten beeld, en welk beleid is nodig om de kloof te dichten?

The promise of broad prosperity: why financial security alone is not enough

Over the past decade, attention to financial security and broad prosperity has grown steadily. But how do these concepts relate to one another? Financial security is about guaranteeing a dignified and secure financial life. Broad prosperity goes further. It includes health, education, social cohesion, and a sustainable environment. Recent reports, A Secure Life (European Netherlands) and A Dignified Life (Caribbean Netherlands), show that this promise is still far from reality. Many groups cannot yet rely on basic financial security, let alone share in broad prosperity. The central questions remain. Who is being left out, and what policies are needed to close the gap?

14:30-15:00 uur Duo presentatie / Duo presentation

Prof. dr. Jaap W.B. Bos - Professor of Banking & Finance, Maastricht University

Dominique M. Lopez, MSc - PhD in Finance Candidate, Maastricht University

Concentratie en Crisis in Kleine Eilandeconomieën

In kleine eilandeconomieën die sterk afhankelijk zijn van toerisme, is de bredere economie, en in het bijzonder de bankensector, kwetsbaar voor scherpe dalingen in toerisme gerelateerde activiteiten. Deze smalle economische basis betekent dat schokken in één sector zich snel kunnen verspreiden naar bedrijven, huishoudens, overheidsfinanciën en financiële instellingen. In deze presentatie gebruiken wij Aruba als casus om te onderzoeken hoe zo'n concentratie de veerkracht in crisistijden beïnvloedt en wat dit betekent voor het beheersen van systeemrisico in kleine eilandeconomieën.

Concentration and Crisis in Small Island Economies

In small island economies that are strongly dependent on tourism, the wider economy, and especially the banking sector, is vulnerable to sharp downturns in tourism-related activity. This narrow economic base means that shocks in one sector can quickly spread across firms, households, public finances, and financial institutions. In this presentation, we use Aruba as a case example to explore how such concentration affects resilience in times of crisis and what this implies for managing systemic risk in small island economies.

15:00-15:30 Dr. Luc Mercelina

Premier van St. Maarten / Prime Minister St. Maarten

Leading towards constitutional autonomy; historical context, lessons learned, prospects and achievements.

15:30-15:45 Thee pauze / Tea break

15:45-18:00 Panel discussie onder leiding van Prof. Dr. Ernst Hirsch Ballin
Panel debate moderated by Prof. Dr. Ernst Hirsch Ballin

“Wat wil Nederland en wat willen de eilanden nu echt van elkaar?”
“What does the Netherlands want, and what do the islands really want from each other?”

Panelleden / Panelists

Mr. G.P.G. (Gerbert) Kunst, Vertegenwoordiger van Nederland in Aruba, Curacao en St.Maarten

Benito Dirksz – Eilandsraad Bonaire

Prof. Dr. Godfried Engbersen – Hoogleraar Erasmus Universiteit Rotterdam

Mrs McWilliam – Statenlid Curaçao

Clark Abraham – Bestuurscollege Bonaire

Miles B.M. Mercera – Director CINEX

Samira D.M. Roseburg, Parlements lid St. Maarten

18:00 Afsluiting 36e congres ,moderator prof.dr. Ernst Hirsch Ballin
Closing 36th congress, moderator prof.dr. Ernst Hirsch Ballin

18.00-19.00 Netwerking borrel / Networking drinks

Congres - 2026 - Congress

37ste InterExpo congres 2026 op 8-10 december 2026

“Duurzame en relevante groei, innovatie en welvaart door strategische investeringen op de Caribische eilanden”

37th InterExpo congress 2026 on 8-10 December 2026

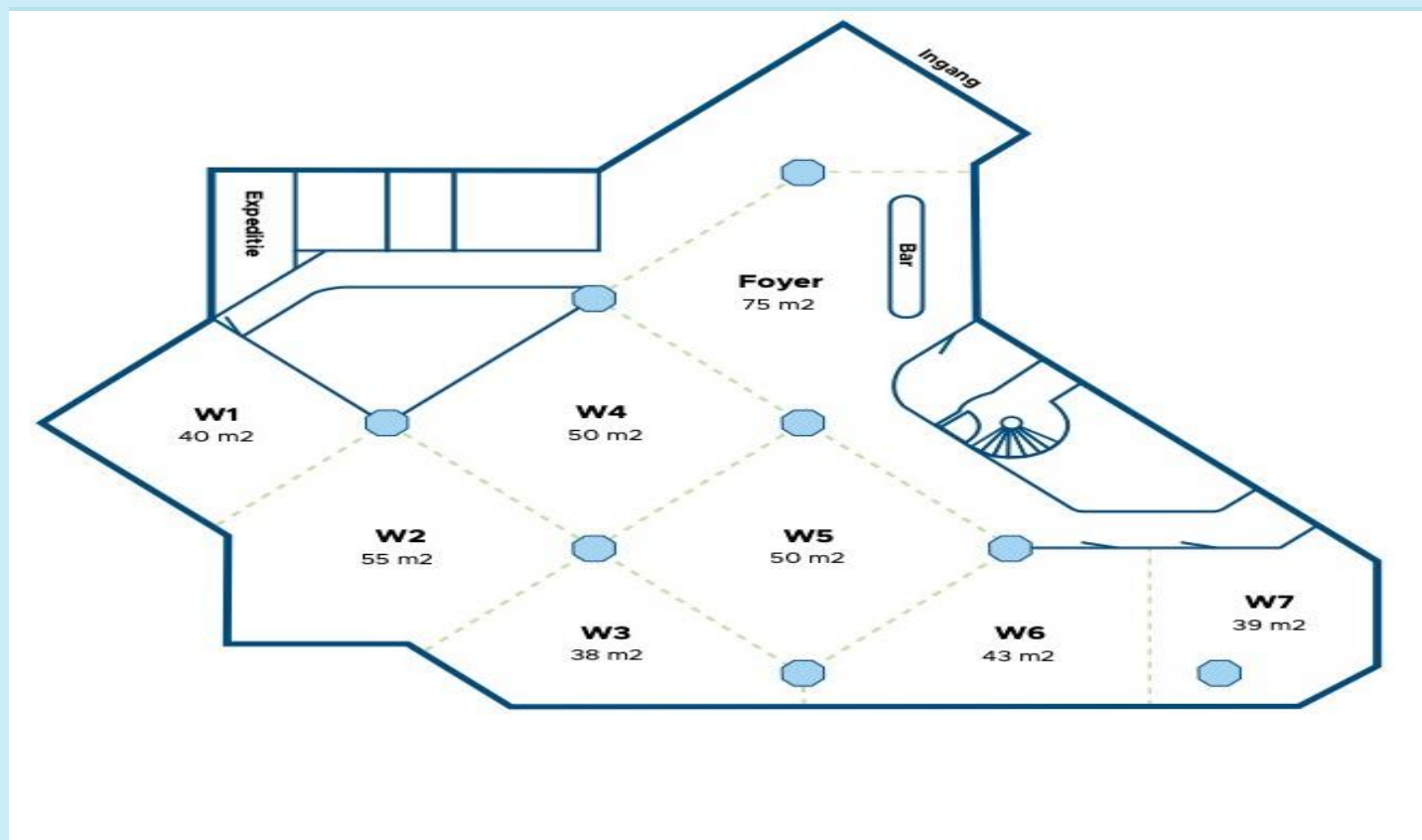
“Sustainable and relevant growth, innovation and prosperity through strategic investments on the Caribbean Islands”

Attentie voor belangrijke informatie:

Voor het betreden van Nieuwspoort, gevestigd in hetzelfde gebouw als de Tweede Kamer der Staten Generaal, Bezuidenhoutseweg 67 bestaat een aanmeldprocedure met legitimatieplicht. **U dient zich vooraf aan te melden via de website:**

<https://www.nieuwspoort.nl/contact>

Alle bezoekers worden bij aankomst geleid via een scanstraat door de beveiliging. De zalen waar gebruik van zal worden gemaakt liggen op de begane grond van het Perscentrum Nieuwspoort, zie onderstaands plattegrond van de congreszalen.

Heeft u vragen of behoefte aan advies. Neem dan contact op met InterExpo Caribbean N.V.
Email: peter@interexpo.biz